

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวโรเจอร์สต่อภาวะซึมเศร้าของบุคคลที่สูญเสียแขน ขา โดยมีแบบแผนการวิจัยแบบมีกลุ่มควบคุมและมีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (Pretest– posttest control group)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นบุคคลที่สูญเสียแขน ขา และเป็นสมาชิกศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการหายาด่านจังหวัดเชียงใหม่ (ผู้สมัครต้องมาสมัครด้วยตนเอง)พักอาศัยอยู่ที่ศูนย์ เป็นเวลาอย่างน้อย 3 เดือน และระหว่างนั้นจะต้องเข้ากิจกรรมฟื้นฟูอาชีพของศูนย์ ซึ่งมีทั้งหมด 4 หลักสูตร คือ อิเลคโทรนิกส์ คอมพิวเตอร์ ศิลปะ และเย็บผ้า ในปี 2543 ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพมีสมาชิกอยู่ทั้งหมด 130 คน เป็นผู้ชาย 89 คน ผู้หญิง 41 คน มีอายุตั้งแต่ 15 – 60 ปี สมาชิกของศูนย์เป็นผู้ที่สูญเสียแขน ขา เป็นเวลามากกว่า 6 เดือน ผู้วิจัยได้คัดเลือกเฉพาะผู้สูญเสียแขน ขา จำนวน 58 คน เป็นผู้ชาย 46 คน ผู้หญิง 12 คน ก่อนแยกออกเป็นกลุ่มทดลองผู้วิจัยได้นัดหมายให้กลุ่มตัวอย่างมาพบกันที่หอประชุมของศูนย์ เพื่อให้ตอบแบบสอบถามโดยผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลพร้อมกันทั้งหมดเป็นกลุ่ม โดยให้กลุ่มตัวอย่างอ่านแบบวัดแล้วตอบแบบวัดด้วยตนเอง หลังจากนั้นผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้ที่ได้คะแนนจากการตอบแบบวัดความซึมเศร้าตั้งแต่ 10 คะแนนขึ้นไป ซึ่งมีทั้งหมด 30 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง 20 คน จากจำนวน 30 คน ผู้วิจัยได้แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวัดความซึมเศร้าของบุคคลที่สูญเสียแขน ขา ซึ่งผู้วิจัยดัดแปลงมาจากแบบประเมินความซึมเศร้า (Beck Depression Inventory , 1967) ที่สร้างขึ้นโดยเบ็ค แพลและทดลองใช้โดยมุกดา ศรียงค์ (มุกดา ศรียงค์, 2522) อังโน เอี่ยมเดือน เนตรเขม (2541)
2. แบบประเมินการเข้ากลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของไลเบอร์แมน ยาลอม และไมล์ส (LiberMan Yalom and Miles , 1973) ที่อุบล สาริตะกร (2527) แปลไว้

ลักษณะของเครื่องมือ

1. แบบวัดความซึมเศร้า (Beck Depression Inventory)

แบบวัดนี้ประกอบด้วยข้อความ 21 ข้อ เป็นข้อความเกี่ยวกับอาการแสดงและความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง ซึ่งคำถามเหล่านี้มีเนื้อหาครอบคลุมนิยามความซึมเศร้าของเบ็คทางด้านภาวะอารมณ์ เนื้อหาความคิด พฤติกรรม ระบบการทำงานของร่างกาย และการทำกิจกรรม

การตอบแบบวัด

1. วิธีการตอบ

วิธีการตอบแบบวัด ให้ผู้ตอบอ่านข้อความอย่างรอบคอบในแต่ละข้อ แล้วให้ผู้ตอบวงกลมรอบตัวอักษร (ก - ง) ซึ่งอยู่หน้าข้อความเพียงข้อเดียว ให้ผู้สูญเสียแขน ขา ตอบแบบวัดทั้งก่อนและหลังการทดลอง โดยให้ผู้ตอบพิจารณาว่าข้อความใด ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงของตนมากที่สุด ข้อความดังกล่าวไม่มีถูกหรือผิด แต่ทั้งนี้ผู้ตอบต้องอ่านข้อความทั้งหมดในแต่ละข้อ ให้เข้าใจชัดเจน ก่อนเลือก

2. การให้คะแนน

แบบวัดนี้แต่ละข้อเป็นแบบวัดมาตรฐานประมาณค่า 4 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- ผู้ตอบเลือกตอบข้อ ก หมายถึง มีระดับความซึมเศร้าปกติ จะได้คะแนน 0 คะแนน
- ผู้ตอบเลือกตอบข้อ ข หมายถึง มีระดับความซึมเศร้าน้อย จะได้คะแนน 1 คะแนน
- ผู้ตอบเลือกตอบข้อ ค หมายถึง มีระดับความซึมเศร้าปานกลาง จะได้คะแนน 2 คะแนน
- ผู้ตอบเลือกตอบข้อ ง หมายถึง มีระดับความซึมเศร้ามาก จะได้คะแนน 3 คะแนน

การคิดคะแนนรวม โดยการรวมคะแนนทั้ง 21 ข้อ ของผู้ตอบแบบวัดเข้าด้วยกันจะเป็นคะแนนความซึมเศร้าของผู้สูญเสียแขน ขา ของผู้ตอบแต่ละคน และผู้ที่ได้คะแนนรวมมากเป็นผู้ที่มีภาวะซึมเศร้ามาก ผู้ที่ได้คะแนนรวมน้อย เป็นผู้ที่มีความซึมเศร้าน้อย

ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งระดับความซึมเศร้าออกเป็น 5 ระดับ (Beck, 1967; มุกดาศรีรงค์, 2522) คือ

- 0 – 9 คะแนน มีความซึมเศร้าระดับปกติ
- 10 – 15 คะแนน มีความซึมเศร้าระดับน้อย
- 16 – 19 คะแนน มีความซึมเศร้าระดับปานกลาง

20 – 29 คะแนน	มีความซึมเศร้าระดับมาก
30 – 63 คะแนน	มีความซึมเศร้าระดับรุนแรง

ผู้เข้าร่วมวิจัยจะต้องเป็นผู้ที่ได้คะแนนรวม ตั้งแต่ 10 คะแนนขึ้นไป ที่ผู้วิจัยใช้เกณฑ์คะแนนความซึมเศร้าตั้งแต่ 10 คะแนนขึ้นไป เนื่องจากปัญหาการหากลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนความซึมเศร้าที่อยู่ในระดับมากถึงรุนแรง พบน้อยมากในประเทศไทย จากงานวิจัยของสมชาย พลอยเยี่ยมแสง(2541) ศึกษาเรื่องความเครียดและภาวะซึมเศร้าของคนไทยในเขตสาธารณสุข 10 จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน และพะเยา พบว่า มีระดับความซึมเศร้าอยู่ในช่วงต่ำถึงปานกลาง และจากงานวิจัยของชนิษฐา วิเศษสาร (2529) ศึกษาเรื่อง อารมณ์เศร้าของนักศึกษา มหาวิทยาลัยของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พบว่ามีคะแนนความซึมเศร้าที่วัดจากแบบวัดความซึมเศร้าของ เบ็ค ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเล็กน้อย (10 – 15 คะแนน) ดังนั้น ถ้าผู้วิจัยเลือกทำวิจัยจากผู้ที่ได้คะแนนความซึมเศร้ามากถึงรุนแรง กลุ่มตัวอย่างจึงไม่เพียงพอที่ผู้วิจัยจะดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยจึงปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอลดคะแนนลงมา เพื่อให้ได้จำนวนเท่ากับกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการทดลอง

3. แบบประเมินการเข้ากลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของ ไลเบอร์แมน ยาลม และไมล์ส (Lieberman Yaalom and Miles 1973) ที่อุบล สาธิตะกร (2527) เป็นแบบประเมินผลการเข้ากลุ่มที่ให้ผู้เข้ารับการปรึกษาแบบกลุ่มตอบหลังจากเสร็จสิ้นการเข้ากลุ่มแล้ว เพื่อประเมินความรู้สึกของสมาชิกที่มีต่อผู้นำกลุ่มประเมินคุณลักษณะของผู้นำกลุ่มตามแนวของโรเจอร์สได้แก่ การยอมรับสมาชิกกลุ่ม การเข้าใจสาระและความรู้สึกของสมาชิกและความจริงใจของผู้นำกลุ่ม รวมทั้งประเมินสิ่งที่สมาชิกได้ในกลุ่ม เพื่อประเมินความรู้สึกของสมาชิกในด้านการยอมรับ และเข้าใจตนเองและผู้อื่น ความผูกพันกันระหว่างสมาชิกในกลุ่ม การได้รับข้อคิดและแนวทางในการแก้ปัญหาจากกลุ่ม โดยผู้นำกลุ่มจะใช้แบบประเมินนี้เพื่อสนับสนุนผลการวิจัยที่ว่า ผลการเข้ากลุ่มมีส่วนให้สมาชิกได้รับรู้และเข้าใจตนเองมากขึ้น และผู้นำกลุ่มได้มีคุณลักษณะตามแนวโรเจอร์ส อันจะเป็นผลต่อตัวแปรตามของการวิจัยครั้งนี้ การประเมินผลการเข้ากลุ่ม มี 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ประเมินความรู้สึกของสมาชิกที่มีต่อผู้นำกลุ่มนำมาใช้ประเมินคุณลักษณะของผู้นำกลุ่มตามแนวของโรเจอร์สอันได้แก่การยอมรับสมาชิกกลุ่ม การเข้าใจสาระและความรู้สึก

ของสมาชิก และความตั้งใจของผู้นำกลุ่ม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราชี้แมนติกดิฟเฟอเรนเชียลของออสกู๊ด (Osgood's Semantic Differential) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตัวอย่าง

1. ความไวในการรับรู้ : _____ : _____ : _____ : _____ : ไม่สามารถรับรู้

(การวิเคราะห์โดยการคำนวณค่าเฉลี่ยของผลการประมาณค่าในคำคุณศัพท์แต่ละคู่ของกลุ่มทดลอง และแสดงเป็นเส้นภาพ Profile)

ตอนที่ 2 การประเมินสิ่งที่สมาชิกได้จากกลุ่ม ในส่วนของสิ่งที่ได้จากกลุ่มผู้วิจัยได้ใช้แบบวัดนี้เพื่อประเมินความรู้สึกของสมาชิกในด้านการยอมรับและเข้าใจตนเองการยอมรับและเข้าใจผู้อื่น ความรู้สึกผูกพันกันระหว่างสมาชิกในกลุ่ม การได้รับข้อคิดและแนวทางในการแก้ปัญหาจากกลุ่มและความรู้สึกกล้าที่จะเป็นตัวของตัวเอง มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราประเมินค่าแบบลิเคิร์ท (The likert Type Scale) มี 4 ระดับคือ มาก ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย น้อย (การวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 2 ทำโดยการหาค่าความถี่ และคำนวณค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในแต่ละข้อ)

ตัวอย่าง

	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ได้เลย
1. รู้จักและเข้าใจตนเองเพิ่มขึ้น.....

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ได้มีการนำแบบวัดความซึมเศร้าของเบ็ค (Beck Depression Inventory, 1967) มาใช้อย่างกว้างขวางทั้งในผู้ป่วยและประชาชนทั่วไป แบบวัดของเบ็คเป็นเครื่องมือประเมินระดับของความซึมเศร้าและได้มีการหาความเที่ยงของแบบวัดไว้ ดังนี้

Beck (1967) ได้ทดลองใช้กับผู้ป่วยจิตเวช 409 คน ได้หาความเที่ยงโดยใช้สูตร Spearman - Brown Correlation ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .93

รัตนา สำโรงทอง (2525) ได้ทดลองใช้กับนักศึกษาไทยหาความเที่ยงโดยใช้สูตร Split - half ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .80

ลัดดา แสงสิงหา (2536) ได้ทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 50 คนหาความเที่ยงโดยใช้ Cronbach ' s Coefficient Alpha ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .78

การดัดแปลงเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความซึมเศร้า
2. ผู้วิจัยนำแบบวัดความซึมเศร้าของเบ็ค ที่แปลและทดลองใช้โดยมุกดา (มุกดา ศรียงค์, 2522) มาดัดแปลงให้มีภาษาที่เหมาะสมกับผู้สูญเสียแขน ขา โดยปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในการทำงาน กับคนพิการ

3. การประเมินคุณภาพของแบบวัดความซึมเศร้า

3.1 ผู้วิจัยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 ท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว รองศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร ยงกิตติกุล รองศาสตราจารย์ ดร. ไสริศ โพธิแก้ว และอาจารย์ อรุณญา ดุ้ยคัมภีร์ ตรวจสอบการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ 3 ใน 4 ท่าน โดยกำหนดว่าผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านเห็นพ้องว่า ความนั้นดีแล้ว ก็จะถือว่าดี แต่ถ้าทั้ง 3 ท่านเห็นว่าข้อความนั้นต้องดัดแปลงก็จะนำไปพิจารณาเปลี่ยนแปลงใหม่ โดยการปรับข้อความนั้น ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

3.2 นำแบบวัดที่ได้รับการตรวจสอบสำนวนภาษา แล้วไปทดลองใช้กับผู้สูญเสียแขน ขา ในมูลนิธิขาเทียม โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 20 คนเพื่อตรวจสอบเหมาะสมของภาษาที่ใช้ให้มีความเข้าใจ ความหมายตรงกัน และจากการทดลองใช้กับผู้สูญเสียแขนขา พบว่า มี ข้อคำถามที่ต้องปรับปรุง แก้ไข ให้ข้อความชัดเจนขึ้น จำนวน 1 ข้อ คือ ข้อ 4 เกี่ยวกับความถึงพอใจ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงข้อความนั้นแล้ว

3.3 การตรวจสอบความตรงตามสภาพ (Concurrent Validity)

ผู้วิจัยนำข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์ข้อ 3.2 ไปตรวจสอบความตรงตามสภาพโดยใช้เทคนิคการจำแนกกลุ่มที่รู้ลักษณะแล้ว (Known - Group Method) โดยนำแบบวัดไปใช้กับบุคคล 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 คือผู้ที่มีความซึมเศร้าต่ำ ได้แก่ ผู้พิการที่เป็นสมาชิกชมรมคนพิการล้านนา จังหวัดเชียงใหม่ โดยหัวหน้าชมรมเป็นผู้กำหนดว่าเป็นผู้พิการที่มีสัมพันธภาพกับผู้อื่นดี มีความพึงพอใจในชีวิต ไม่เคยพูดว่าจะทำร้ายตนเอง ไม่มีประวัติทำร้ายตนเอง และมีการตัดสินใจได้ด้วยตนเอง จำนวน 20 คน

กลุ่มที่ 2 คือ ผู้ที่มีความซึมเศร้าสูง ได้แก่ ผู้พิการที่อยู่ในมูลนิธิขาเทียมโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยหัวหน้ามูลนิธิขาเทียม เป็นผู้กำหนดคัดเลือกผู้พิการที่แยกตัว ไม่พึงพอใจในชีวิต มีความคิดทำร้ายตนเอง ไม่สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง จำนวน 20 คน

3.3.1 การคัดเลือกรายข้อ

ก. การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยวิธีการทดสอบค่าที

(t – independent test)

นำข้อมูลที่ได้จากบุคคลทั้งสองกลุ่ม มาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยการทดสอบค่า (t – independent test) ระหว่างกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม เพื่อทดสอบอำนาจจำแนกรายข้อของข้อคำถามในการจำแนกผู้ที่มีความซึมเศร้าของผู้พิการที่มีความซึมเศร้าสูง และผู้พิการที่มีความซึมเศร้าต่ำ แล้วคัดเลือกคำถามที่มีอำนาจจำแนกสูง คือ มีค่า t มากกว่า 1.688 ที่ ระดับนัยสำคัญ .05 (ดูรายละเอียดจากตารางที่ 5 ในภาคผนวก ค)

ข. การหาค่าสหสัมพันธ์รายข้อของแบบวัด (Item total correlation)

เมื่อคัดเลือกข้อคำถามที่มีคุณลักษณะของความซึมเศร้าเหมือนกัน นำแบบวัดมาหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามกับคะแนนรวมทั้งฉบับ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 (ดูรายละเอียดจากตารางที่ 5 ในภาคผนวก ค)

3.4 การหาค่าความเที่ยง (Reliability)

นำคะแนนจากแบบวัดทั้ง 21 ข้อ ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างในข้อ 3.3 มาหาค่าความเที่ยงโดยการประเมินค่าความคงที่ภายใน (internal Consistency) จากสูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha reliability Coefficient) ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยมัชฌิมเลขคณิต, SD, ค่า t, ค่า Alpha ของแบบวัด

	กลุ่มความซึ่มเศร้าสูง		กลุ่มความซึ่มเศรต่ำ		ค่า t	Alpha
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
รวมทั้งฉบับ	30.3	1.89	10.18	5.06	12.28*	.83

$$t(.01,19) = 2.539 \quad * p = .01$$

ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

1. ขั้นเตรียมการทดลอง

1.1 ผู้วิจัยดัดแปลงเครื่องมือ วิธีและขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

1.2 ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตต่อผู้อำนวยการศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ

หายาดฝน จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อขอเก็บข้อมูล และทำการทดลอง รวมทั้งขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการหายาดฝน จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อขอใช้สถานที่ในการจัดการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม

1.3 เมื่อได้รับความร่วมมือแล้ว ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ที่สูญเสียแขนขา ที่เป็นสมาชิกศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการหายาดฝน จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 58 คน มาพบกันที่หอประชุมของศูนย์พร้อมกันเพื่อตอบแบบวัดความซึ่มเศร้า โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่อ่านและตอบแบบวัดเอง หลังจากนั้นผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้ที่ได้คะแนนจากการตอบแบบวัดความซึ่มเศร้าตั้งแต่ 10 คะแนนขึ้นไป ซึ่งมีทั้งหมด 30 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง 20 คน จากจำนวน 30 คน โดยสอบถามความสมัครใจและความพร้อมในการเข้าร่วมกลุ่ม โดยผู้วิจัยได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของกลุ่ม ลักษณะของการดำเนินกลุ่ม วัน เวลา สถานที่ในการเข้ากลุ่ม และประโยชน์ที่ได้รับ ผู้วิจัยแบ่งเป็นกลุ่มการทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างง่าย การที่ผู้วิจัยใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างกลุ่มละ 10 คน เพื่อให้สอดคล้องตามทฤษฎีของโรเจอร์ส (1970) ที่กล่าวว่า กลุ่มควรประกอบด้วยสมาชิก 8 – 18 คน เพื่อให้สามารถมีการปฏิสัมพันธ์กันอย่างทั่วถึง

2. ขั้นตอนในการทดลอง

3.5 กลุ่มทดลอง จะได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวโรเจอร์ส โดยมีผู้วิจัยเป็นผู้นำกลุ่มทั้งหมด 12 ครั้ง ภายในระยะเวลา 6 สัปดาห์ ติดต่อกัน สัปดาห์ละ 2 ครั้งๆ ละ 2 ½ ชั่วโมง รวม 30 ชั่วโมง ที่หอประชุมศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการหายาดฝน จังหวัดเชียงใหม่ วันที่ 28 ธันวาคม 2542 ถึง 3 กุมภาพันธ์ 2543 เวลา 13.00 – 15.30 น. การที่ผู้วิจัยเลือกใช้ระยะเวลาในการทำกลุ่ม 6 สัปดาห์ติดต่อกันและรวมทั้งรวม 30 ชั่วโมง นั้น เพื่อให้สอดคล้องกับทฤษฎีของโรเจอร์ส (1970) ที่กล่าวว่าระยะเวลาการเข้ากลุ่มควรมีจำนวน 18-40 ชั่วโมง หรือมากกว่านั้น โดยกลุ่มทดลองจะได้รับการปฐมนิเทศเกี่ยวกับการเข้ากลุ่ม เพื่อชี้แจงรายละเอียดของการวิจัย และสร้างความคุ้นเคยจากผู้วิจัย จากนั้นกลุ่มทดลองจะผ่านกระบวนการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามโปรแกรมที่แสดงไว้ในตาราง (ตารางที่ 2) โดยกลุ่มทดลองจะเข้ากลุ่มพร้อมกันตามวันเวลาที่ผู้วิจัยนัดหมายไว้ล่วงหน้า สมาชิกในกลุ่มส่วนใหญ่จะเข้ากลุ่มครบ 12 ครั้ง มีอยู่ 2 ครั้ง ที่สมาชิกไม่ได้มาเข้าร่วมกลุ่ม จำนวน 2 คน เนื่องจากต้องไปแข่งกีฬาคนพิการที่กรุงเทพมหานคร คือครั้งที่ 5 วันที่ 11 มกราคม 2543 และครั้งที่ 6 วันที่ 13 มกราคม 2543 และเมื่อจบการปรึกษา ผู้วิจัยนำแบบวัดความซึมเศร้าให้กลุ่มทดลองทำอีกครั้งหนึ่งในวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2543 เวลา 15.30 น.

ในกลุ่มทดลองผู้วิจัยได้ให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวโรเจอร์ส โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อลดความซึมเศร้าในบุคคลที่จะเสียแขน ขา และมีแนวทางในการดำเนินกลุ่มดังนี้

1. ผู้นำกลุ่มค่อยๆ ให้สมาชิกได้ทำความรู้จักคุ้นเคยซึ่งกันและกัน โดยให้สมาชิกมีโอกาสแนะนำตนเอง ผู้นำกลุ่มชี้แจงวัตถุประสงค์ ระยะเวลาในการเข้ากลุ่มและวัตถุประสงค์ในการทำกลุ่มแต่ละครั้งจะถูกสร้างขึ้นในกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกมีโอกาสที่จะแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นของตน โดยวัตถุประสงค์ จะให้สอดคล้องกับทฤษฎีบุคลิกภาพของโรเจอร์ส (1951)

2. ผู้นำกลุ่มเชิญชวน ให้สมาชิกบอกเล่าถึงประสบการณ์ของตน ถึงความรู้สึก ความคิดเห็น การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ความคิดทำร้ายตนเอง ภายหลังจากที่สูญเสียแขน ขา โดยไม่มีการกำหนดหัวข้อในการสนทนา แต่เปิดกว้างเพื่อให้เขาได้บอกเล่าในสิ่งที่เขาต้องการ โดยผู้นำกลุ่มตั้งใจ และใส่ใจที่จะรับฟัง ให้การยอมรับในความคิดเห็น ความรู้สึก และการแสดงออกของสมาชิกอย่างไม่มีเงื่อนไข

3. ผู้นำกลุ่มเชิญชวนให้สมาชิกได้สำรวจ พิจารณา และทำความเข้าใจกับปัญหาในเรื่องการปรับตัวต่อภาวะซึมเศร้าหลังจากที่สูญเสียแขน ขา เชื้ออำนาจยให้สมาชิกเกิดความสอดคล้องระหว่างโครงสร้างของตน (self – structure) กับประสบการณ์ (experience) หรือ

ความเป็นจริงที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งเอื้ออำนวยให้สมาชิกอื่นๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือให้สมาชิกได้สำรวจตนเอง เข้าใจตนเอง ช่วยเหลือกัน ค้นหาแนวทางในการแก้ปัญหาหรือยอมรับปัญหาที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ผู้นำกลุ่มยังเอื้ออำนวยให้สมาชิกได้ทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือและให้กำลังใจซึ่งกันและกัน

4. ในแต่ละครั้งของการเริ่มต้นกลุ่มตั้งแต่ครั้งที่ 2 ผู้นำกลุ่มจะนำสมาชิกเข้าสู่บรรยากาศของกลุ่มโดยการสรุปบทวนสิ่งที่สมาชิกได้พูดในครั้งก่อน และก่อนที่จะยุติกลุ่มในแต่ละครั้ง ผู้นำกลุ่มจะให้โอกาสแก่สมาชิกได้สรุปบทวน สิ่งที่เกิดขึ้นกับตนเองในกลุ่ม รวมทั้งประโยชน์และข้อคิดเห็นที่สมาชิกได้รับจากกลุ่ม

ตารางที่ 2 สรุปโปรแกรมการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวโรเจอร์สที่จัดให้กลุ่มทดลอง

ครั้งที่	วัตถุประสงค์	กระแสการเปลี่ยนแปลงในกลุ่ม
วัน เวลา		
20 ธ.ค. 42 13.00 น.	ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล	ให้กลุ่มทดลองตอบแบบวัดความซึมเศร้าครั้งก่อน การทดลอง (Pretest)
ครั้งที่ 1 28 ธ.ค. 42 13.00 – 15.30 น.	- เพื่อให้เกิดสัมพันธภาพและ บรรยากาศที่มีความอบอุ่น เป็นมิตรไว้วางใจและการ ยอมรับอย่างไม่มีเงื่อนไข - เพื่อให้สมาชิกได้ทำความ รู้จักสร้างความคุ้นเคยซึ่งกัน และกัน - เพื่อทราบถึงทิศทางในการ ดำเนินงานในกลุ่ม	ในช่วงแรกสมาชิกยังคงสับสน บรรยากาศ เงียบเป็นพัก รอให้ผู้อื่นเป็นฝ่ายเริ่มการ สนทนาก่อน (ขั้นที่ 1) ในช่วงกลางสมาชิก เริ่มบอกเล่าประสบการณ์ของตนเอง แต่โดย ทั่วไปสมาชิกยังมีความสนใจในสมาชิกคน อื่นน้อย สนใจที่จะพูดถึงเรื่องตนเองมากกว่า หัวข้อการสนทนายังไม่ต่อเนื่อง

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ครั้งที่	วัตถุประสงค์	กระแสดการเปลี่ยนแปลงในกลุ่ม
วัน เวลา		
ครั้งที่ 2 29 ธ.ค. 42 13.00 – 15.30 น.	- เพื่อให้สมาชิกได้เปิดเผยตนเองในบรรยากาศที่มีความอบอุ่น มีการยอมรับและไว้ใจ - เพื่อให้สมาชิกได้เปิดเผยถึงความรู้สึก ความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างกายของตน	-สมาชิกได้เรียนรู้ว่าบุคคลอื่นก็มีปัญหาในลักษณะเดียวกัน -ผู้นำกลุ่มยอมรับสมาชิกและพยายามเชื่อมโยงให้มีการปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่ม -สมาชิกรับรู้ปัญหาาร่วมกันและพยายามที่จะช่วยเหลือสมาชิกด้วยกัน (ชั้นที่ 7) -มีลักษณะของความคิดที่ไม่สอดคล้องกับความจริง -สมาชิกแสดงความรู้สึกที่มีต่อกันในขณะนั้น (ชั้นที่ 6) -รับรู้ถึงปัญหาร่วมกัน เข้าใจถึงปัญหามีการให้ข้อมูลย้อนกลับ (ชั้นที่ 10) มีการเผชิญหน้าระหว่างสมาชิก (ชั้นที่ 11)
ครั้งที่ 3 4 ม.ค. 43 13.00 – 15.30 น.	-เพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการแสดงออกอย่างอิสระ	- สมาชิกยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น - สมาชิกพยายามแนะนำและช่วยเหลือสมาชิกด้วยกัน
ครั้งที่ 4 6 ม.ค. 43 13.00 – 15.30 น.	- เพื่อให้สมาชิกได้สำรวจพิจารณาถึงความรู้สึก ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองภายหลังสูญเสียแขน ขา	- สมาชิกมีการให้และรับข้อมูลย้อนกลับ (ชั้นที่ 10) -ยอมรับตนเองตามความเป็นจริงและเริ่มที่จะเปลี่ยนแปลงตนเองตามความเหมาะสม (ชั้นที่ 9) - มีการเปลี่ยนแปลงในระดับของความคิด - การเผชิญหน้า -สมาชิกให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ใกล้ชิดผูกพัน และสามารถแสดงความรู้สึกออกมา (ชั้นที่ 14 และ 15)

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ครั้งที่	หัวข้ออภิปรายในกลุ่ม	กระแสดการเปลี่ยนแปลงในกลุ่ม
วัน เวลา		
ครั้งที่ 5 11 ม.ค. 43 13.00 – 15.30 น.	- เพื่อให้สมาชิกได้เปิดเผยถึงความรู้สึกของตนเอง และมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความคิดเห็นกับเพื่อน	- สมาชิกมีความเป็นกันเอง รู้สึกอิสระที่จะบอกเล่าเรื่องของตนเองในกลุ่ม (ชั้นที่ 9) - สมาชิกได้สำรวจตนเอง
ครั้งที่ 6 13 ม.ค. 43 13.00 – 15.00 น.	- เพื่อส่งเสริมให้เกิดสัมพันธ์ภาพแห่งการช่วยเหลือระหว่างสมาชิกในกลุ่ม	- สมาชิกมีความเป็นอิสระ เป็นกันเองที่จะเล่าเรื่องตนเองภายในกลุ่ม - เริ่มมีการยอมรับตนเองตามความเป็นจริง มีการเปลี่ยนแปลงตนเอง - สมาชิกในกลุ่มเกิดความเห็นอกเห็นใจ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันแม้ขณะอยู่นอกกลุ่ม
ครั้งที่ 7 18 ม.ค. 43 13.00 – 15.30 น.	- เพื่อให้สมาชิกได้ชัดเจนกับความไม่สอดคล้องกันระหว่างโครงสร้างของตนกับประสบการณ์ที่เกิดขึ้น ยอมรับความรู้สึกและประสบการณ์ที่เป็นจริง	- สมาชิกมีความใกล้ชิด ไว้วางใจ ผูกพัน เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม (ชั้นที่ 14) - สมาชิกพยายามแนะนำ ช่วยเหลือสมาชิกด้วยกัน (ชั้นที่ 7)
ครั้งที่ 8 20 ม.ค. 43 13.00 – 15.30 น.	- เพื่อให้สมาชิกได้ตระหนักถึงประสบการณ์ความไม่สอดคล้องระหว่างโครงสร้างของตนกับประสบการณ์ที่เกิดขึ้นและกล้าที่จะเปิดเผยประสบการณ์นั้นให้กลุ่มทราบ	- สมาชิกร่วมรับรู้และเข้าใจถึงความรู้สึกของสมาชิกอื่น และสามารถแสดงออก ถึงความเข้าใจผู้อื่น ให้กำลังใจกัน (ชั้นที่ 15)

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ครั้งที่	วัตถุประสงค์	กระแสการเปลี่ยนแปลงในกลุ่ม
วัน เวลา		
ครั้งที่ 9 25 ม.ค. 43 13.00 - 15.30 น.	-เพื่อให้สมาชิกได้ทราบถึง ลักษณะของตนเองใน สายตาผู้อื่น อันจะนำไปสู่ การเข้าใจตนเองมากขึ้น	-สมาชิกเริ่มไว้วางใจกลุ่ม จึงเล่าเรื่องความ ไม่สบายใจให้กลุ่มฟัง -สมาชิกได้เผชิญหน้ากัน -สมาชิกสามารถเข้าใจผู้อื่นและแสดงออกถึง ความรู้สึกที่แท้จริงที่มีต่อกัน(ชั้นที่ 15)
ครั้งที่ 10 27 ม.ค. 43 13.00 – 15.30 น.	-เพื่อให้สมาชิกเกิดความ ชัดเจนกับประสบการณ์ที่ เป็นปัญหาของตน	-สมาชิกแสดงความวิตกกังวลที่มาจาก สมาชิกเองและประสบการณ์ที่ได้รับจากการ บอกเล่ามา -สมาชิกหาแนวทางในการเผชิญกับความไม่ สบายใจของตนเอง -สมาชิกแสดงออกถึงความห่วงใยระหว่าง สมาชิก (ชั้นที่ 14 และ 15)
ครั้งที่ 11 1 ก.พ. 43 13.00 – 15.30 น.	-เพื่อให้สมาชิกมีความรู้สึก ผูกพันกันและมีการช่วย เหลือซึ่งกันและกันทั้งภายใน และภายนอกกลุ่ม -เพื่อให้สมาชิกได้ให้กำลังใจ ใจแก่กัน	-สมาชิกให้ความสนใจในสมาชิกคนอื่น แสดงถึงความผูกพันใกล้ชิดระหว่างสมาชิก มีความรักและความเข้าใจ -สมาชิกร่วมหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา ร่วมกัน -สมาชิกเกิดการเปลี่ยนแปลงในลักษณะของ การวางแผนการดำเนินชีวิตที่ชัดเจนขึ้น

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ครั้งที่	วัน เวลา	วัตถุประสงค์	กระแสดการเปลี่ยนแปลงในกลุ่ม
ครั้งที่ 12 3 ก.พ. 43 13.00 – 15.30 น.		- เพื่อให้สมาชิกเกิดการ ยอมรับและเข้าใจตนเอง หลังจากที่สูญเสียแขนขา แล้ว - เพื่อให้สมาชิกมั่นใจใน การดำเนินชีวิตต่อไป	- สมาชิกมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ให้ คำแนะนำต่อกัน - สมาชิกเข้าใจถึงความรู้สึกของสมาชิกอื่น (ชั้นที่ 13) - สมาชิกมีความใกล้ชิดผูกพัน ไว้วางใจกัน (ชั้นที่ 14) - สมาชิกแสดงออกถึงความเข้าใจสมาชิกคน อื่นได้อย่างเป็นธรรมชาติ (ชั้นที่ 15)
3 ก.พ. 43 16.30 น.		ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล	ให้กลุ่มทดลองตอบแบบวัดความเข้มเศร้าครั้งหลัง ทดลอง (Posttest)

3.6 กลุ่มควบคุมไม่ได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวโรเจอร์ส แต่ได้รับคำแนะนำและการปฏิบัติตัวต่อภาวะซึมเศร้าแทน ในวันสุดท้ายที่กลุ่มทดลองสิ้นสุดการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม (3 กพ. 43 เวลา 16.00 น. – 16.30 น.) บริเวณโรงอาหารของศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการหายาดฝน โดยผู้วิจัยเป็นผู้บรรยาย พร้อมกับแจกเอกสารประกอบการบรรยาย หลังจากนั้นผู้วิจัยขอความร่วมมือกลุ่มควบคุมตอบแบบวัดความเข้มเศร้า เวลา 16.30 น.

ตารางที่ 3 สรุปโปรแกรมการให้คำแนะนำและการปฏิบัติตัวต่อภาวะซึมเศร้า ของกลุ่มควบคุม

วันที่/เวลา	กิจกรรม
20 ธ.ค. 42 13.00 น.	ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูล โดยให้กลุ่มควบคุมตอบแบบวัดความซึมเศร้าครั้งก่อนการทดลอง (Pretest)
3 ก.พ. 43 16.00 – 16.30 น.	บรรยายเรื่องภาวะซึมเศร้าและการปฏิบัติตัว
3 ก.พ. 2543 16.30 น.	ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยให้กลุ่มควบคุมตอบแบบวัดความซึมเศร้าครั้งหลังการทดลอง(Posttest)

4. เก็บรวบรวมข้อมูล จากการที่กลุ่มตัวอย่างทั้งกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมตอบแบบวัดความซึมเศร้าครั้งหลัง (Posttest) ซึ่งทั้งสองกลุ่มมาพร้อมกันในวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2543 เวลา 16.30 น. มาคิดคะแนนรวมเป็นคะแนนแบบวัดความซึมเศร้าของบุคคลที่สูญเสียแขนขา และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ทดสอบความแตกต่างของค่าค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบวัดความซึมเศร้าระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทั้งก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้การทดสอบค่า t (t – test for independent groups)

2. ทดสอบความแตกต่างของค่าค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบวัดความซึมเศร้าภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทั้งก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้การทดสอบค่า t (t – test for dependent group)